

Uredništvo in upravnništvo

Calle ANASCO 2322 U. T. 59 - 3667

Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 21 septembra 1935

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—

CORREO
ArgentinoTARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

EVROPSKI DRŽAVNIKI IGRAJO ZADNJE KARTE

Ves čas po vojni državniki in diplomatje igrajo za mir — in ko bodo vrgli zadnje karte bo — vojna.

Te dni smo imeli priliko poslušati pri zborovanjih Družbe narodov dolge govorance raznih državnih zastopnikov, ki so vsak na svoj način povdarjali potrebo po miru.

Kot smo že v zadnji številki povedali, je imel lep in pomemben govor angleški zunanji minister Hoare. Seveda, medtem ko je minister rotal za mir, je vlada poslala močno vojno brodovje v Sredozemsko morje in tudi druge vojaške priprave se vršijo po vsem obsežnem angleškem imperiju, tudi kolonije niso izvzete.

Odločno proti vojni je govoril sovjetski komisar za zunanje zadeve, Litvinov, da so tudi Sovjeti ravno te dni zaključili velikanske tajne vaje rdeče armade. Ko je Litvinov v sobotnem govoru povedal kaj da pripravlja novo vojno, so poljski delegatje v pondeljek, ko se je Litvinov dvignil, da bi ponovno govoril, takoj zapustili dvorano ter so ironično izjavili novinarjem, da bodo medtem ko bo Litvinov govoril "pokadili eno cigareto", češ, da je ruski zastopnik govoril proti Poljski, ker je dejal, da pripravljata vojno dve nasprotujoči si morali, ki bi bila ena fašističnokapitalistična in druga socialnodelavska in bi bili po mnenju poljske delegacije, prvi Poljaki in drugi Rusi. Seveda je Litvinov to domnevo načeloma ovrzel, kar je popolnoma naravno.

Tudi nemški diktator Hitler, ki je zadnje čase zelo sumljivo molčal, je imel pred kratkim velik fašistični shod v Nurembergu, kjer je izjavil, da je dolžnost nemškega fašizma spraviti pod svoje okrilje vse ljudi, ki govorijo nemški. Posarje, da so že dobili od Francije, sedaj da je treba dobiti še Memel in Avstrijo.

Hitler je takoj spoznal, da se morda ravno sedaj nudi lepa prilika, ko Anglija in Francija pritiskata na Mussolinija, da bi kaj popustil glede Avstrije. Sila kolo lomi in Mussolini ne bode len, je takoj namignil Hitlerju, da bi se morda dalo kaj zbarantati, če bo Nemčija v tem kritičnem položaju na strani Italije. Seveda imata pri tem Hitler in Mussolini vsak svoje račune.

Glavni namen fašistične Nemčije pa je zločiti moč Sovjetske Rusije, ki ne kot država, temveč kot sistem ogroža nemški fašistični cilj. Po vsej Nemčiji se mrzlično pripravljajo za vojno proti Sovjetom in obenem pravi Hitler, da je to boj tudi proti Judom, ki jih v Nemčiji ljuto preganja, medtem ko imajo v Rusiji popolno svobodo kot drugi državljani.

Vse konference pri Družbi narodov glede spora med Italijo in Abesinijo, so frakasirale, kar je bilo, kdor razume fašizem, pričakovati.

S konferencami se nadaljuje, ki pa v zadnji Italije in Abesinije ne bodo ničesar izpremenile in je vojna neizogibna, če Abesinija prostovoljno ne ugodí zahtevam Italije, kar pa tudi ni pričakovati, ker jo podpirajo druge države, ki iščejo enakih koristi kot Italija.

Vprašanje je, če bodo konflikt med Italijo in Abesinijo izrabili, kot so izrabili sarajevski umor, za novo klanje v Evropi. Vsi protesti proti Mussoliniju, naj preneha s pripravami za vojno v Afriki, ne zaležejo nič, ker možakar se dobro zaveda, da ravno tako kot Italija, tudi Nemčija in Japonska komaj čakata ugodne prilike za naskočiti sovjetsko Rusijo, ki je največja moralna nasprotnica fašizma in sploh kapitalističnega sistema. Mussolini bi to borbo samo opazoval ter medtem opravil svoje delo v Afriki. In če bi zmagali Sovjeti, kar je zelo verjetno ker ima Rusija zelo veliko moralno zaslombo pri delavstvu izven Rusije, je Mussolini zmožen italijansko ljudstvo celo osvoboditi fašističnega sistema v katerega ga je sam vpregel, ter zadiktirati v drugi obliki, če bi ga medtem usoda ne prehitela. Fašizem je pač zadnji kapitalistični poizkus za obdržati se na vladi.

Naši čitatelji se vprašujejo, bo vojska ali ne bo? Dnevno časopisje je natrpano vsepolno vznemirljivih vesti, iz katerih pa ni mogoče ničesar jasnega razvideti.

Predvsem moramo vedeti, da se za vojno že dolgo vneto pripravljajo. In da dokler vlada na svetu kapitalistični individualni profitni sistem, in dokler bo premalo poučeno ljudstvo voljno krvaveti za njih interese, bodo vedno na svetu vojne in revščina. Čim bolj se izpopolnjuje tehnika in znanstvo, tem strašnejše bodo vojne, ker danes vsa tehnika in vso znanstvo vporabljajo samo v vojne svrhe.

Če bo vojna v Evropi jutri je težko ugotoviti, ker je vse odvisno od razpoloženja ljudstva. Danes je po vsem svetu slabo in spričo tega se zdi, da je ljudstvo razpoloženo za vse, tudi za vojno, samo da bo sprememba..., ampak kdo upa zagotoviti, da bi se ljudstvo le ne zavedlo, da ko bi dobilo orožje v roke, bi ga obrnila proti tistim, ki so jim ga dali.

Zadnja svetovna vojna se ni obnesla, kot so pričakovali tisti, ki so jo povzročili. Tisti narodi, ki so bili najbolj izkoriščani od valadajočega kapitala, so znali vojno izrabiti v svoj prid, da so se vsaj delno osvobodili. In ti narodi so bili v prvi vrsti, Slovanski narodi.

Pred vojno je vladala v Evropi kakor tudi po stalem svetu, svobodna demokracija iz katere se je izemil kapitalizem kateremu so se, kar je naravno, pričeli križati interesi in so si v imenu patrijotizma in vere napovedali vojno. Vojna je mnogim odrpala oči in kmalu bi po vsej Evropi zavlada pravi človečanski socializem, da ni temu zastavil pot fašizem in to ravno v tistih državah, ki so bile tik prevrata za vzpostavitev državnega sistema po vzgledu Rusije.

Izrazito fašistične države so: Italija, Nemčija in Japonska. Svobodno demokratične pa so: Francija, Anglija, države ki tvorijo Malo antanto in druge. Ti dve politični morali sta si smrtni sovražnici, dasi v bistvu ne razlikujeta mnogo, pač pa načeloma. Pod fašizmom nima delovno ljudstvo nobene besede in tako

tudi nobene pravice, medtem ko v takozvanih demokratičnih državah lahko delavstvo prireja štrajke in zahteva boljšo eksistenco, četudi jo delavstvo v splošnem ni nikoli deležno. Ker pa je vsak človek vzgojen egoist, upa, da mu bo že posijala sreča od kake strani, ker je vsakemu svobodno lesti navzgor, pošteno ali nepošteno, to ni važno, saj sme drugi ravno tako. Izkušnja je pakazala, da praktično tudi ta sistem le nekaterim koristi medtem ko mora večina ljudstva trdo garati za njih vdobnost. Ampak je možnost izhoda, če so ljudje pametni, medtem ko iz pod fašističnega jarma ni rešitve.

Imamo pa še tretjo vladajočo moralo, s katero skušajo Sovjeti dokazati, da je najboljša in ki bolj in bolj zajema širše plasti ljudstva po vsem svetu, četudi ni mišljena s tem kaka komunistična stranka temveč zgolj socialna enakopravnost za vseh. In proti tej tretji morali je v principu naperjen ves fašistični boj, kar je naravno, ker ta morala je fašističnemu sistemu najbolj nevarna.

Če bo konflikt med Italijo in Abesinijo povzročil vojno v Evropi, kar ni izključno, bo to odločilna borba za nadaljni razvoj evropskih narodov. In če bi zmagal fašizem, bi bila to pravcata sramota za današnjo stopnjo civilizacije. Trdno smo prepričani, da mora z vojno ali pa brez vojne zavladata na svetu resnica in pravica ter bratstvo in enakopravnost za vseh.

Vojna med Italijo in Abesinijo bo pričela vsak čas

Vsako upanje, da bi se odvrnilo Mussolinija od namere v Afriki, se je izjalovilo. Abesinski cesar pravi, da lahko prične krvavi ples vsak čas.

Sedaj se gre samo še zato, kako bi bilo mogoče preprečiti vojno v Evropi.

Tretja konferenca panamerikanskega rdečega križa

Prve dni tega tedna se je vršilo v Rio de Janeiro tretje zborovanje panamerikanskega rdečega križa.

Govorniki so povdarjali kako velikega pomena da je rdeči križ za narod, kar se je posebno opazilo za časa vojne v Chacu kjer je rdeči križ neumorno pomagal trpečemu ljudstvu. Da pa bo zamogel tudi v bodoče vršiti svojo nalogo, poziva vse narode na Amerikanskem kontinentu, da priskoči na pomoč tej organizaciji.

Mi nočemo trditi, da rdeči križ ni potrebna ustanova in da ni vršil v času vojne svoje dolžnosti, vendar se vprašujemo, so mar narodi kot taki povzročili vojno v Chacu, ali kdo jo je povzročil? Narod bi po našem mnenju bolje napravil, če bi nabiral denarja in si kupil strupa za tiste ki ga pehajo v vojsko, bedo in pomanjkanje, da bi erknil in se ne norčevali tako očitno z nevednega ljudstva.

Nemčija je tudi pripravljena za vsak slučaj...

Nemčija se je trkoj po vojni pričela tajno oboroževati, samo ni smela tega javno povedati. Ko pa je prišel Hitler na krmilo, je javno zahteval enakopravnost v oboroževanju na suhem in na morju in je to tudi z raznimi komentariji po časopisju do pičice dosegel.

Sedaj se dela po vsej Nemčiji propaganda za vojno, ki naj bi se naperila proti Sovjetom obenem pa oprostilo Avstrijo in Ogersko trianonske pogodbe. V tem slučaju bi bila Čehoslovaška naravnost obkoljena od fašizma.

Jugoslavija ni neprijazna Hitlerjevimi nameščenim, ker se ji zdi, da bi ji bila velika Nemčija manj nevarna kakor pa Habsburška dinastija, vendar če bo hotela Jugoslavija, da bo varna pred nemškim in italijanskim fašizmom, bo morala prej ali slej iskati zveze z Rusijo.

Anglija je tudi pripravljena za vsak slučaj...

Bolj kot za vojno v Afriki se zanima evropska javnost, če bo nastala vojna tudi v Evropi. Družba narodov nima prav nobene moči, da bi vojno preprečila, če bi se evropskim diktatorjem zahotela, zato je poslala Anglija močno vojno brodovje na Sredozemsko morje, ki ima namen zapreti suški prekoj in Gibraltar, da bi tako Italijo blokirala, ampak tudi italijanska vojna mornarica je pripravljena na ter hoče Mussolini imeti za vsako ceno prosto roko v zadevi Abesinije.

Kar se tiče Gibraltarja, hoče španska vlada, da je odprt, ali bo pa v slučaju potrebe sama posegla vmes.

Enako kot angleška mornarica je zasedla svoje postojanke tudi francoska mornarica.

Malta, ki je ključ za angleško trgovino na Orientu, je močno utrjena ter zasedena od vojaštva kakor tudi blokirana od angleških vojnih križark. Mussolini pravi da nima nič proti temu, če so se angleži zavarovali, da pa, če ga imajo namen ovirati pri njegovem poslu, bo odredil iz morja in iz zraka vsipati ogenj in žveplo na otok Malta.

Angleži so utrdili tudi druge svoje otoke.

London. — Dardanele, ki so prehod iz Sredozemskega morja v Črno morje, so tudi važna strategična točka za države, ki mejijo na Črno morje, Turčijo, Bolgarijo, Rumunijo in Rusijo, zato jim vojaški strokovnjaki posvečajo velike pozornosti.

Sofija, Bolgarija. — Policija je odkrila macedonsko komunistično organizacijo, ki ima svoj centralni sedež v Parizu, za Bolgarijo, Jugoslavijo in Grčijo.

Oblasti so mnogo oseb aretirale ker da so imele v načrtu vzpostaviti sovjetsko republiko v Bolgariji.

GOSPODARSTVO

Piše Zadr.:

"Ljubljana v jeseni".

Tako je ime velesejmu, ki se vrši vsako leto v Ljubljani in na katerega prihite kupei in razstavljalci iz cele Evrope. Letošnja posebnost velesejma je "pomorska razstava" (od 5 do 16 septembra). Za ta paveljon so pripeljali iz Jadranskega morja 40.000 m³ morske vode, v katero so vtaknili razne ribe, črve, polže in celo vrsto drugih morskih prebivalcev.

Vsako leto je velesejem prinesel Ljubljani veliko koristi, letos pa bo gotovo prinesel veliko več, ker vlada za pomorsko razstavo veliko zanimanje, ker je prva te vrste v Srednji Evropi.

Žitna bitka v Italiji.

United Press poroča iz Rima, da se bo v kratkem zaključila "Žitna bitka" v Italiji, katero je začel Mussolini leta 1925. V prvem petletju, pravi poročilo, se je doseglo povprečno 60 milijonov 45.000.— kvintalov na leto, dočim je v drugem petletju poskočil pridelek na 72 milijonov 743.000.— kvintalov. Nadalje pravi poročilo, da se je doseglo to izboljšanje, ne z večjo površino posejane zemlje, ampak z boljšim obdelovanjem in izboljšanim semenom.

Ker porabi Italija vsako leto 80.000.000.— kvintalov žita, bo v kratkem dosegla zadosti tega pridelka in ji ne bo treba istega uvažati iz inozemstva ter bo s tem dosežena zmaga glavne "bitke" katero je Mussolini vodil 10 let. Sedaj bo začel "bitko" proti brezposelnim, ker jih je še vedno 635.000.— ki nimajo kaj delati in zato stradajo.

Žito je podražilo.

Zadnje dni je v Buenos Airesu in v drugih trgovskih centrih, žito precej podražilo. Tako je n. pr. pšenica dosegla \$ 9.15 za q. (navadno je bila \$ 7.— do 7.20), koruza pa je skočila na \$ 5.60 q. (navadno je bila \$ 4.40). To izboljšanje cen seveda ne pride v žepe kmetov, kateri se že mesece trudijo za dvigniti ceno koruza, ampak gre v žepe velekapitalistom, kateri verižijo z njihovim pridelkom.

Da so cene tako nenadno poskočile, je največ kriva suša, ki že precej mesecev vlada v Argentini in pa evropska politika, katera

MESTNA KRONIKA

POLIL GA JE Z BENCINOM IN ZAŽGAL

Ravnateljstvo bolnice Alvear je dalo na znanje policiji, da je v omenjenem zavodu umrl zaradi opeklin 21 letni Mateo Cerbo.

V ulici Roseti 237 sta do 24. p. m. živela skupno v eni sobi Mateo Cerbo in Ramón Rivera. Cerbo je bil slučajno nekaj bolan in je radi tega ležal v postelji. Omenjenega dne sta se nekaj sprla. Beseda je dala besedo in nazadnje se je Rivera tako razburil, da je pograbil steklenico bencina, izlil nekaj tekočine po postelji bolnega in vse skupaj zažgal na kar je pobegnil. Na obupne klice bolnika, ki se je namah znašel v plamenih, so prihiteli sosede, ki so ogenj pogasili in dali prepeljati Matea v obupnem stanju v bolnico, kjer je v sredo podlegel opeklinam.

PRI BELEM DNEVU SO GA NAPADLI

V četrtek malo po 1 uri popoldne sta na križišču ulic Cnel. Roca in Larrozabal, dva neznanca zaprla pot 35 letnemu F. Medina in zahtevala od njega denar, ki ga ima pri sebi. Ker se je nekaj zoprstavljal sta ga podrla na tla in mu vzela svoto 129 pesov, nakar sta pobegnili. Ko si je Medina nekoliko opomogel od zadobljenih udarcev je šel zadevo javiti na policijo, ki sedaj napadalec zasleduje.

TEPEŽ MED STAVKUJOČIMI ŽENSKAMI

Na križišču ulic Riestra in Cruz so štiri stavkujoče ženske v bližini stoječe predilnice pričakovale preteklo sredo ostalih tovarišic, ki so navzlic stavki ostale še na delu. Ko je prišla mimo 33 letna Lidija Garcia so jo začele pregovarjati naj pusti delo, ker pa besede niso zalegle, so se dejanski spravile nad njo in ji zadale precejšnjo rano na glavi. Po precejšnjem boju se je Lidiji posrečilo, da se jih je za hip oprostila in izvlekla iz nedrih revolver, ter začela streljati proti napadalkam. Na odmev strela je prihitelo na lice mesta par stražnikov, ki so dve napadalki aretirali ko so hotele pobegniti in dali prepeljati ranjeno Lidijo v bližnjo bolnico.

bo, po mnenju strokovnjakov, pojedla precej žita in ljudi.

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Restavrant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.
Se priporoča lastnik

EMILIO ZIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

DRUŠTVENE VESTI

V needljo dne 13 oktobra se vrši prva pomladanska zabava v prostorih SPD I. v ulici ANASCO 2322 ob 5 uri popoldne. Pridite!

ZAHVALA

Rojak, Mirko Kosmina je daroval 9 knjig za društveno knjižnico SPD I. in se mu tem potom zahvaljujemo za velikodušni dar.

IZ DOMOVINE SO PRISPILI

V ponedeljek so prispeli iz zaslužnjene domovine s parnikom Neptunio soproga in sinček našega člana Josipa Kavčič iz Lipe na Krasu; ter sestra člana Dermana, Slavica in še dve drugi iz okolice Komna.

Novodošlim želimo prijetno bivanje v novi domovini.

IZ ZVEZE

Pripravljali odbor za zvezo, ima redno vsako soboto seje, na katerih se pripravljajo pravila. Danes bodo pravila dovršena a prihodnjo soboto bodo v celoti objavljena v Slovenskem Tedniku, na kar že danes opozarjamo vse tiste, ki se za zvezo zanimajo, naj si preskrbe en izvod tednika, da bodo imeli pravila vedno pri rokah.

Pravila bodo obsegala vse strani izselienskega delovanja, kakor: prosvetno, gospodarsko in socialno. Zanimivo je, da je prip. Odbor na stališču, da ne bo centralnega odbora zveze, kakor so si ga nekateri zamislili, "iz nekaterih gospodov", kakor je to v navadi, ampak bodo zvezo sestavljali sami zastopniki oziroma pooblaščenec udruženih društev. Na ta način se bodo vsa društva enako udeleževala in bodo imela enake pravice. Na drugi strani pa se s tem prepreči udeleževanje v zvezi takim ljudem, ki ne spadajo k nobenemu društvu in kateri bi lahko škodovali. V zvezi bodo le taki ljudje, kateri uživajo vsaj pri enem društvu popolno zaupanje, ker le na ta način se lahko dela v prid skupnosti.

Ko bodo društva prejela prihodnji teden pravila, naj se takoj podajo na delo in naj pregledajo in preučijo vse točke ter naj dajo istim svojimi pripombe, kar se bo po možnosti upoštevalo, ko se bodo pravila vrnila v zvezo z predloženimi kandidati za odborniška mesta.

Prip. odbor za zvezo.

IZ CORDOBE

Prvo nedeljo v septembru je odbor našega D.K.D. "Iskra" sklical članski sestanek. Večina zavednega članstva se je odzvalo, posebno tovarišev kar pa ne morem trditi o tovariškah. Resnica je, da smo skoro vse članice družinske gospodinje, a ob takih prilikah, ko se gre za društvo je potrebno in koristno, da se tudi me članice za par uric odtrgamo domačim opravilom in da gremo v društvo, kjer se marsikaj novega podučimo, koristnega sliši in izve.

Na omenjenem sestanku je tovariš Franc Kurinčič poročal o potrebi in koristi zveze prosvetnih društev v Južni Ameriki. Članstvo je pazno sledilo in v celoti odobravalo njegova izvajanja s željo, da bi zveza kmalu pričela delovati med našimi društvi in organizacijami v tujini ter skrbela za napredek in razvoj že obstoječih društev ter ustanovljala nova tam kjer

so v večjem številu naseljeni naši ljudje raztreseni po vsem širnem teritoriju Južne Amerike.

Ob enem smo se na tem sestanku spominjali naših bazoviških žrtev. Tovariš tajnik je čital daljši govor v katerem nas je spomnil na peto obletnico grozne smrti naših mučnikov, ki so padli na našem kršnem Krasu od streliv črnih zločincev dne 6 septembra 1930 leta. Lep in ganljiv govor nas je ganil do solz ter je v naših sreih vzbujal sočutje do padlih mučnikov za naš Slovenski narod, obenem pa tudi stud in sovraštvo do krutega fašizma, ki vlada nasilno in krivično našemu zaslužnjemu narodu na Primorskem. Nato je bil ta lep in pomemben sestanek zaključen. Razšli smo se s željo, da se bomo še večkrat sestali v društvu na sličnih sestankih.

Sedaj pa zaključujem ta moj skromen dopis s željo, da ga tovariš urednik v eni prihodnji številki objavi v Slovenskem tedniku.

Tem potom pošiljam pozdrav celokupnemu članstvu naših društev v Buenos Airesu.

Članica SKD. "Iskra", Karolina Gregorič

DRUŠTVENE VESTI

Po večtedenskih prisiljenih počitnic, radi boleznih in drugih neprilik, smo bili prisiljeni prenehati začasno s prosvetnim delovanjem v DKD. "Iskra".

Sedaj pa moramo sporočiti našim tukajšnjim izseljencem veselo novico, da se članstvo "Iskre" pridno in požrtvovalno pripravlja na svojo društveno prireditve, ki se bo vršila v soboto dne 12 oktobra v obširni in lepi francoski dvorani v ulici Rioja 280.

Ob enem bo društvo praznovalo desetletnico svoje centralne organizacije DKD. L. O., v B. Airesu, ki že deseto leto z neumorno požrtvovalnostjo deluje med našim delavstvom v Južni Ameriki.

Krona vsega desetletnega delovanja, prvega Slovenskega društva v Argentini pa je, da novi odbor kakor tudi članstvo je premenilo

svojo prej zgrešeno taktiko o društvenem delovanju, ter bratsko podalo roko Slovenskemu prosvetnemu društvu I. in z njegovo pomočjo ter solidarnostjo ostalih izseljenskih društev, organizira Zvezo vseh naših društev v tujini. Ta pomembna inicijativa DKD. Ljudskega Odra in "Prosvete" bo za večne čase ostala zapisana v zgodovini slovenskih izseljencev v Južni Ameriki.

Vse ostale podrobnosti in vzpored bomo priobčili v eni prihodnji številki S. T.

Mimo grede le omenimo, da tokrat bo podana prvič v Cordobi tragedija "Kamnomol" v 4 dejanjih, ki jo je spisal znani ljudski pisatelj Tone Seliškar.

Glavne vloge te krasne delavske igre so v rokah izkušenih delitancev našega odra. Zato upamo, da nas bo naša izseljenska družina iz mesta in okolice številno obiskala ter se za par ur odtrgala samotarjenju in jih v veselju preživela v naši sredini.

In še nekaj: ostali vzpored prireditve se bo izvajal v kasteljansčini, hrvatskem in slovenskem jeziku. S tem hočemo vstreti tudi tujim obiskovalcem, ki radi posejajo naše prosvetne prireditve, posebno pa naši številni hrvatski koloniji, ki želi, da bi bila kaka točka v njihovem materinem jeziku.

Za odbor: Mozetič.

Slovenska mladina VABI

na lepo pomladansko zabavo s plesnim venčkom, ki se bo vršila v soboto 5 oktobra ob 9 uri zvečer do zore v salonu Paz SOLDAN 5150 na Paternalu

Svira slovenski orkester

Čisti dobiček je namenjen za v pomoč slovenskim fašističnim žrtvam.

K obilni udeležbi vabi

MLADINA

V Č E R A J

D A N E S

J U T R I

I N V E D N O

edino na poznanem

SLOVENSKEM ODDELKU

Banco Holandés

Centrala: Bmé. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

BOSTE POSTREŽENI, KAKOR RASLUŽITE ZA VAŠE

Denarne pošiljke

Vaši družini v domovino.

HITROST — TOČNOST — NEZNATNI STROŠEK

ULOŽITE VAŠ DENAR NA HRANILNO KNJIZICO

za ne delati celo svoje življenje,
piti na starost betežen in siromak,
za katerega nihče ne mara.

SIGURNOS

DOBRE OBRESTI

PRODAJA LADIJSKIH VOZNIH KART
(ida ali llamada)

NAJHITREJŠI PARNIKI — UDOBNOST — NAJNIZJE CENE

NOBEDEN Vam ne more nuditi UGODNOSTI katere
boste imeli na BANCO HOLANDES

POISKUSITE, DA SE PREPRIČATE

DOPISOVANJE

ZVEZI

S združenimi močmi, se vse naredi! Res lep pogovor in vendar ga mi Slovenci tako malo upoštevamo. Pravzaprav se še bolj veselimo nesloge, kakor pa skupnosti.

Z velikim veseljem ter paznostjo čitam Slovenski tednik v katerem se povdarja potrebo za skupen nastop naše kolonije in da bi vsa društva tvorila en sam blok. To bi bilo res nekaj pomembnega, častnega in predvsem koristnega za našo naselbino.

Po dolgih letih večjega ali manjšega nasprotstva sta si vendar podali roke dve največji organizaciji v Južni Ameriki, kar bo rodilo nepričakovan odmev na kulturnem in gospodarskem polju.

Po vsej naši naselbini vlada veliko zanimanje za Zvezo in je popolnoma gotovo, da bo pripravljalni odbor častno izvedel svojo nalogo.

Samo se mi čudno zdi, zakaj se naše društvo "Triglav" še ni javno oglasilo k besedi. Zveza je pač odločilnega pomena za nadaljni razvoj naše naselbine, zato je potrebno, da vsak od svoje strani k stvari pripomoremo.

Torej, ker od našega odbora še nisem ničesar javnega slišal, kaj misli o Zvezi, pišem te vrstice za v pobudo in pozivam člane ter odbor, da se takoj zanejo, ker bi bilo za nas nečastno, da smo pri tako pomembni stvari ob strani, kot da bi se nas nič ne tikalo. Pokazati moramo, da smo tudi v Rosario zavedni slovenski delavci.

Torej naprej s započetim delom, za ustanovitev Zveze!

Anton Brišar

Zavod sv. Cirila in Metoda

sprejema dečke v popolno varstvo.

Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO C.G.B.A.
(Bs. Aires)

Slovenske Gospodinje in Kuharice

Zahtevajte po vseh almacenih slavnostne izdelke tvornice za živila "Ikas", kot so gorčica (mostaza) pecilni prašek (polvo para hornear), malinovec (jarabe de frambuesa), vajnilin sladkor (azúcar avainillada), prašek za puding (polvo para budin). — Vsi oni almacenerji, ki teh izdelkov nimajo, naj jih zahtevajo telefonično: 68 Mataderos 0235. Naročniki iz dežele pa se lahko pismeno (v slovenščini) obrnejo na tvornico:

KUČERA & Cia.

Calle TAPALQUE 5969, Buenos Aires.

Jan:

Pomlad prihaja

Skoro neopazno so se vrata odprla! — In sem vstopil v pomladanski raj, in spet je zaduhtelo kot nekda vse naokrog, kamor se je vesna ozrla!...

Le v moje srce pomlad pogledala ni! — Zato ne ve, da je tožno in bolno skrito, hrepenenj in želj vse polno, ki vedno novih in lepših v duši budi!...

Pomlad! Res ne vem, čemu prihajaš zdaj k meni! —

Morda obujati spomine na vás in na dom, ki je tako daleč ta čas, da ne morem v naročje zleteti zdaj k tebi!...

Če zame nimaš duhtečega cvetja pomlad! — Ti drugim trosi veselja in sreče, solze otiraj in v rane skeleče novega upanja vlivaj, tolažbe in nad!...

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muniz

VENERIGNE BOLEZNI

NOTRANJE BOLEZNI

GOSPE: Rezervirani prostori.
OCI - UHO - NOS - GRLO - ZAROKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.

Ob nedelja od 8 do 9.

GUSTAV HUBKA

uglaševalec glasovirjev
(afinador de pianos)

Diplomiran na konservatoriju v Pragi,
se priporoča lastnikom glasovirjev.

U. T. 68, Mataderos 0235

Dr MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pragi
in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTEDNEVNO PLAČEVANJE

GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Sprejema: od 11 do 12 i noč 3 do 7 zvečer.

Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

Trgovina vina in jestvin

Cen. rojakom se priporočata brata

KURINČIČ

ulica CHICLANA 3899, vogal Castro

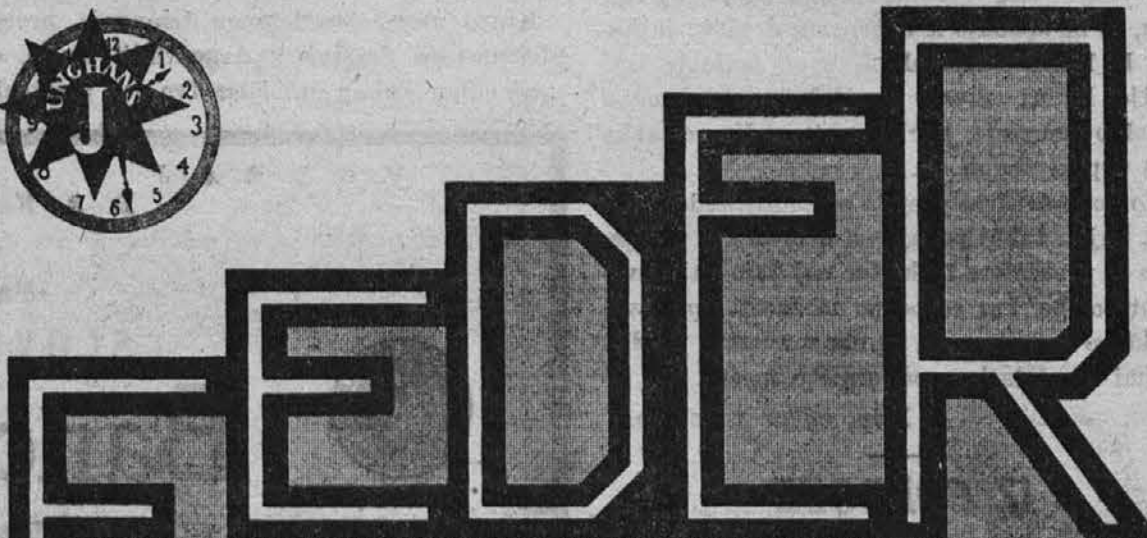
U. T. 61-3681 — Buenos Aires

Telefonična in druga naročila se dostavljajo na dom

Ob nedeljah vhod Castro 2296

S pozornostjo izberemo

vse naše predmete, kateri so najboljšega okusa, in najnovejši in ekonomični

Joyeria - Regalos

AV. SAN MARTIN 2591

U.T. 59-0442 Bs.As.

Najrazličnejša izbira za darove.

URE — BRILJANTI — FANTAZIJE — POŠADA

Lastna delavnica

Točna popravila

Uvoz direkten

Ustanovljena leta 1907

ZRAVEN BANKE — "BANCO POPULAR ARGENTINO"

S predložitvijo tega oglasa vam damo 10 o/o popust.

Utrinki iz naše nove domovine

Prostoslav Savinjski:

LOTERIJSKE DOGODIVŠČINE

(Nadaljevanje)

Bila je Vaclavova žena praveati prototip one starogrške Ksantipe soproge modrijana Sokrata. Ves čas ko je bil Vaclav doma je rentala. Ko sem čas ob čas prihajal v Rio Cuarto, sem se navadno izogibal njegove domačije, ki je bila le par kvader od hotela "Avenida" kjer sem stanoval. Zatelefoniral sem mu v pisarno in potem sva se zvečer našla v nemški pivnici. Tam sva potem pri penečem pivu ustanovljala in ugonabljal slovenske, germanske in romanske države na evropskem kontinentu dokler se ni kazalec ure pomaknil na polnoč ter naju je gostilničar pobaral za plačilo in naju pospremil do vrat. — — —

Trinajst let je gospod Vaclav izvrševal svojo dolžnost kot knjigovodja, dan na dan je posedaval na visoki stolici z vrtečim sedalom. Veselje do življenja — ne tega pojma ni poznal. Ne bi bilo moralo biti tako; njegove rodbinske razmere so bile temu krive. Vaclav je bil napram ženi prešibak, da bi bil uveljavil svojo voljo in sčasoma je postal ravnodušen.

Vsakega prvega je izročal ženi plačo; odtrgal si je od nje samo znesek za 30 obligatnih

paketov cigaret s katerimi se je založil za cel mesec.

Kakor mi je mnogokrat tožil, je več ali manj zaključil s svojim trpkim življenjem. Tako kakor je potekalo, je moralo tudi končati. Kar mahoma pa mu usoda zapelje kolo življenja na drugi tir.

Bilo je po novem letu 1927. Pri veletrgovini so delali bilanco in gospod Vaclav je za opravljene nad ure sprejel nekaj pezov, ki jih je svoji boljši polovici zamolčal. Za ta denar se je najedel in napil v prvovrstni restavraciji za preostalih mu 10 pesov pa si kupi štiri desetinke državne loterije.

Podoba je, kakor da je sreča baš čakala, da se zgasi pri njej gospod Vaclav. Štiri dni nato je bilo žrebanje. Gospod Vaclav je lahko ugotovil, da je z nakupom srečke napravil izborni kupčijo: 40.000 pesov contantes y sonantes.

S prezaljubljenimi pogledi je božal šope bankovcev, ki mu jih je naštel blagajnik Narodne Banke v Rio Cuarto. Kakor na vzmetih je odhajal iz banke, kakor da onih trinajst let peresnega in rodbinskega suženjstva sploh nikdar ni bilo.

Pri mnogih ljudeh je tako: neslutene sile se vzbudijo v njih prsih kedar nenadoma do-

spejo v posest znatnih sredstev. Don Venceslav je postopal popolnoma po načrtu. V prvi vrsti je bilo treba nadomestiti teh 13 izgubljenih let in to tako temeljito kar se le da. Pri veletrgovini je zaprosil za odpust ter se vrgel v vrtinec življenja, ki ga v nekoliko omejenem slogu nudi mesto šestdesetih tisočev prebivalcev.

Vaclavova soproga gospa Eulalia je bila zaprepaščena kot nikdar v 13 letih zakonskega jarma. Kaj je to naenkrat završalo z njenim pohlevnim, zvestim in miroljubnim soprogom?! Noben večer ni prišel domov. Vračal se je ko se je ozvanjala zora in to v stanju popolnoma nedostopnim za vsako njeno rentalenje. Do poznega popoldneva je prespaval nakar je zopet izginil.

Polagoma je jela gospa Eulalia dvomiti o njegovem razumu. Ne hodi v pisarno, ali ima dopust? pa denarja ima kot pečka. Zatelefonirala je v veletrgovino.

"Oj, žal nam je, Don Venceslao se je na svoji službi zahvalil."

Izdajic še nikjer ne manjka na svetu. Še tisti dan je bila gospa Eulalia na čistem. Pri sosedu je perica pripovedovala, da je davi ob zori ko je šla praat na reko slišala iz restavracije nad reko velikanski trušč in hrušč ter vpitje: "Živio gospod Vaclav! Živio veliki do-bitek!"

Konec je prav enostaven pa tragikomičen zraven.

FEODORA

Stari vaški župan se približa hetmanu. Ko pa je bil od hetmana oddaljen kakšnih pet korakov, je padel na kolena.

— Gospod hetman — je vzkliknil in roke proseče dvignil h kozaškemu poveljniku, — ali bi ne bilo mogoče, da bi z denarjem poravnali, kar smo zakrivil? Radi bomo dali svojemu carju tudi zadnje kar imamo!

Svoje davke smo vedno točno plačevali, pa tudi našemu gospodarju graščaku smo bili vedno pokorni, dokler nas preteklo noč ni premotil zli duh — prisegam, da tega ne bomo nikdar več storili!

Dvajsetpet udarcev vsakemu! — zapove hetmanu v odgovor. — Kozaki, naprej!

Kozaki so plani na kmete, potegnili so jim obleko s teles, pred očmi svojih žena, hčerk in zaročenk so popadali nesrečneži na tla pod težkimi udarci kozakov.

Težki udarci s knuto so padali po plečih, po prsih in hrbtih koščeni kmetov.

Kri je tekla v potokih iz strašnih ran, trg pred cerkvijo se je izpremenil v mučilnico.

Na najvišji stopnici, ki so vodila k vratom cerkve, je stal duhovnik kakor okamenel.

Sklenil je roke in molil.

Njegova usta niso spregovorila besedice, ki bi pro-sila surovega hetmana usmiljenja.

Kako bi revež tudi to storil, molčal je rajši, obla-tem se ni mogel zameriti, saj je bil vendar plačan od njih!

Jecanje in vpitje se je razlegalo po vasi, strašni, srettrgajoči kriki so pričali o strašnih bolečinah, ki so se pojavile tam, kjer je zagospodarila knuta.

Mučeni so popadali v sneg in se valjali v njem v neznoznih bolečinah in zdelo se je, da jim je mraz sne-ga prijal.

Ivan Uhtomski pa je sedel v svojem sedlu na konju in s porogljivim smehljanjem na ustnicah gledal krvavečo kepo, ki se je valjala v snegu po tleh.

16. POGlavJE.

Pred puškami.

Tudi Dimitrij je moral gledati strašni prizor, stal je v bližini kozaškega hetmana. Stražila sta ga dva ko-zaka z nabitima puškama, ki bi ga bila takoj ustrelila, ko bi se skušal ganiti.

Krog noge so mu zavezali vrvice, ki jo je imel ko-zak na konju pritrjeno k sedlu, da ne bi mogel nika-

kor pobegniti.

Ah, kako je Dimitrij skrivaj hvalil Boga, da Nata-lke v tem trenutku ni bilo več v vasi!

Kakor božje razodetje se mu je zdela njegova ide-ja, da jo pošlje za nekaj časa na varno v samostan.

Toda sveti Bog, kaj je bilo to?

Dimitriju je hotelo srce počiti, kri se mu je ustavi-la po žilah, bilo mu je, kakor da bi se blaznost zaje-dala v njegove možgane — kajti kakšna postava se je pojavila v sneženi megli tam na oglu pri cerkvi, kjer se jecepila pot proti nepreglednemu gozdu, ki se je razprostiral za vasjo?

To je bila Nataalka — njegova Nataalka, o kateri je mislil, da je že zdavnaj v bližini samostana, če je že niso sprejeli in se niso samostanska vrata zaprla za njo!

In ona se sama vrača, stara mati je ne spremlja več!

Dimitrij je napol vse svoje sile, da bi se osvobodil verig, da bi rešil noge iz zank, ki so mu jih privezali.

Planiti je hotel k svoji Nataalki, braniti jo je hotel in se s svojim telesom postaviti pred njo, da bi se ji ne moglo ničesar žalega pripetiti.

Mirno, lopov, ne gani se, kajti sicer jih boš dobil s knuto! — zavpije kozak surovo.

Še vedno je buljil v Nataalko, ki jo je videl kakor kakšno pojavo v sanjah — megleno sliko, kajti to, kar je videl, se mu je zdelo nemogoče, ni mogel ver-jeti, da je to res Nataalka.

Ni si mogel razložiti, kaj bi jo mogla še enkrat pri-vesti nazaj, nazaj v Uličko, mesto groze in strahu, pre-livanja krvi in nesreče.

Toda to je bila zares Nataalka, hitela je po trgu med množico in se plašno ozirala krog sebe.

— V imenu Matere božje kazanjske — je slišal Di-mitrij zdajci glas, svoje ljubljene — kaj se dogaja tu-kaj? Dimitrij! Dimitrij, kje je moj Dimitrij?

— Ha! Tam — tam! — Dimitrij, zakaj mi ne pri-deš naproti, zakaj molčiš tako?

Pripetila se je nesreča, babico je v gozdu zalotila hitra smrt, brez glasu je omahnila ob meni na tla in izdihnila.

Sedaj je Dimitrij vedel, zakaj Nataalka ni odšla v samostan, zakaj se je tako hitro vrnila.

Takoj se je zavedel, da pomeni starkina smrt dvoj-no nesrečo, kajti Nataлке ni bilo mogoče več rešiti!

Ivan Uhtomski jo je že opazil.

Zamolkel smeh se je izvil tej pošasti iz prsi, obrnil

se je proti kozakom, iztegnil desnico in pokazal na deklico, ki se je prestrašeno ozirala krog sebe:

— To je najlepša v vasi, primite jo, prepeljite jo sem — ona vam ne sme pobegniti!

— Beži, Nataalka, beži! — zavpije Dimitrij na ves glas, zopet je krčevito napol svoje mišice in se po-skušal osvoboditi vazi. Izgubljena si, nesrečnica, če se samo še za trenutek obotavljaš. Beži, beži.

Toda Nataalka ni videla ničesar drugega, gledala je samo Dimitrija, videla je, da nosi okove, opazila je dva kozaka, ki sta ga stražila z nabitimi puškami, stre-la se je in kriknila ter planila proti Dimitriju:

— Ti ljudje so te ujeli, Dimitrij? Nameravajo te od-peljati v zapor — morda v Sibirijo, odkoder se ne boš nikdar več vrnil — ne, ne! Dimitrij, ne goni me od sebe, ne meri me tako jezno s svojimi pogledi! Jaz bom ostala pri tebi — delila bova usodo, s teboj se bom dala pokopati v ječo in v strašne sibiriske rudni-ke, sledila ti bom kamorkoli!

— Odrtgajte jo z njegovega vratu — krikne bledi princ — in jo vrzite k nogam mojega konja!

Kozaki so priskočili in storili, kar jim je ukazal princ.

Ah, kako je Dimitrij trpel, kako je drhtel po vsem telesu, z zobmi si je razgrizel ustnice do krvi, zdelo se je, da ga bo zavest, da ne more ničesar storiti, pretvorila v blaznega.

Dimitrij ni mogel Nataalki pomagati, sam je bil brez moči in gledati je moral, kako so surovi vojaki vle-kli Nataalko in jo vrgli naravnost pred princevega vrancea na tla v sneg.

— Ali si zopet tukaj, lepa Nataalka — spregovori princ Ivan Uhtomski, in se peklenski zasmeje. — No, ravno ob najprimernejšem času si prišla. Poglej kako daleč je prispel tvoj ljubimec, njegova srečna zvezda je hitro zašla!

Požigalen se je sicer posrečilo, da mi je zažgal grad nad glavo, vendar je napočil danes dan, ko bom temeljito obračunal z njim za vse, kar mi je storil!

— Milost! — Usmiliti se! — zahtiti Nataalka, ki je vse šele sedaj prav razumela. — Ne ubijte ga!

— Kajneda, sedaj bi se rada zanj žrtvovala, če bi mu daroval življenje!

Toda če ne upoštevamo, da ni v moji moči, da ga obvarujem gotove smrti, če bi bilo odvisno vse samo od mene, niti tedaj bi radi tega lopova ne trenil z me-zinec, kajti moja mala Nataalka, nič bi me ne moglo vzpodbuditi k temu!

Gospa Eulalia ko je zvedela za resnico se je matrala bolj lastnico teh 40.000 pesov kot pa gospod Vaclav sam. Vpletli so se v zadevo ženinini sorodniki ter nahujskali proti Vaclavu vse prokuradorje (zakotne advokate) in pisarje kar jih je v Rio Cuarto. Rotili so ga, pretili so mu, žena je zahtevala ločitev zakona. Konečno se je gospodu Vaclavu stvar prenamna zdela izplačal je ženi 20 tisoč pesov, da bo večni mir med njima z ostankom pa jo je popihal v Buenos Aires. Niti ni počakal na sodnijsko ločitveno postopanje. V Buenos Airesu je bil kaka dva tedna Obiskal me je med tem casom, žal me ni našel doma. Bil sem na potovanju. Moji ženi je izročil dve prekrasni posteljni odeji iz vicuña-volne v spomin na najino prijateljstvo. Vrnil se je zopet na Novojijsko med 99 vragov in enega cigana. Pozneje sva si še parkrat pisala; sporočal mi je da mu gre dobro, da si je kupil almacen, ali samo nobene žene nikdar več. Zdaj pa je že par let odkar je umolknil.

Ali naj priznamo izraz "smola"? Skoro bi temu pritrtil, ako pomislim, kako si je usoda izbrala da glavni dobitnik, da eno človeško bitje privede na kraj obupa. Človek, ki velikega dobitka ne zna uporabiti, ga zapravi, zapije, ga vrže v naročaj lahkoživim ženskam ter se tako zopet obuboža, ni nobenega pomilovanja vreden, saj si je sam zakrivil nesrečo. Moral bi bil postopati pametneje.

Ali kedar človek po nedolžnem izgubi kar

mu je usoda velikodušno priigrala v roko, je v tem brezdvomno globoka tragika.

Takšno je doživetje banatskega Srba Dukiča, čevljarskega mojstra v enem južnih predmestij ogromnega Buenos Airesa.

K najmlajšim ne spada. Pet križev mu je tako zgladilo glavo, da je gladka kot krogla na kegljišču. Njegovo življenje je bilo težko in polno trdega dela. Pošteno se je prekopal preko vseh težav, varčeval in spet varčeval ter tako dospel do skromnega blagostanja. Ni mu bilo več treba udarjati na kopito v zaduhli kleti, ki je v njej začel. Majhno čedno hišico imenuje svojo last, polna zraka in solnea mu je delavnica.

V mladih letih je služil pri avstrijski vojni mornarici ter prepotoval vsa morja in se pri tem naučil precej angleško, kar mu je prišlo neizmerno v prid v Argentini, kajti boljše stoječi sloji dotičnega predmestja so večinoma Angleži, ki mu radi plačajo za par ročno napravljenih čevljev 20 pesov, tembolj ker se zna z njimi pogovoriti v njihovem jeziku.

Več bi torej mojster Dukič pri izpolnjenih 53 letih od življenja ne smel pričakovati nego to kar mu je dalo. Kako mu je prišlo na misel, da si je kupil srečko — pet petink, provincijalne loterije v La Plati za pet pesov?

Usoda ima zapletena pota. Veliki dobitnik je bil izžreban. Padel je v čevljarsko delavnico v buenosaireskem predmestju. Petindvajset tisoč pesov, to se pravi ne celih 25 tisoč ker

5% si vzame država kot davek; pak še vedno čedna svotica od 23.750 pesov!

Čevljarski mojster Dukič se je nasmehnil muhavosti sreče. Kaj naj stori s tem blagoslovom? Imel je svojo dobro eksistenco in nezadolženo posestvo.

Počasi, kakor megla v solnčnem jutru se mu je jelo porajati domotožje. Triindvajset let v Ameriki, samec nobenega veselja, nobenih slasti ni okusil življenju. Takole je mdroval: "Posestvo hišo in delavnico prodam to mi bo vrglo najmanj 10 tisoč pesov. Pride-nem jim 23.750 pa bo skoro 35 tisoč pesov. Če jih spremenim v dinarje pa bo skoro 400.000 dinarjev. S tem da bi ne mogel živeti v stari domovini! Še ženo in otroke bi mogel rediti zraven! Domov, domov pod domači krov! Tam bom zvedel če še živi Jeliso, ki sem se od nje solznih oči poslavljajal pred 24 leti. Če me je čakala jo poročim ter napravim gostijo po Banaško, gostijo ki bo trajala 8 dni in ki bo izbila pipo polovnjakom vina ter zavila vrat neštetim goskam, purmanom, prešičem in tele-tom. Domov, domov pod domači krov!

Mojster Dukič si s peščenim milom umije svoje od čevljarske smole očrnele prste se vrže v praznično obleko ter hajdi v Buenos Aires slavni kjer je bil na neki med njegovimi rojaki mnogo delujoči banki ravnatelj neki njeg-ov širši rojak.

Ravnatelj ga milostno sprejme odvede v svojo pisarno ter posede v mehak fotelj od

Gospod hetman, ali ste pripravljeni takoj izvršiti kazen na uporniku, človeku, ki je bil duša upora, ki je kmete nahujskal k vstaji in jim ukazal, da so mi zažgali grad nad glavo? Kajti od vas je odvisno, če odpeljete upornika in begunca v mesto, da bo tam usmrčen s krogli ali pa ga bodo obesili kakor mačka, ali pa ga obsodite kar tukaj!

Sicer pa moram pripomniti, da bi mi zelo ugodili — nadaljuje Ivan Uhtomski polglasno — če bi ukazali, naj se obsodba takoj izvrši! Prepričan sem, da bo njegova smrt avarilo vsem tistim, ki jim je morda kedaj tlela misel na osvobojenje v srcih, da jih bo po tem dogodku minila enkrat za vselej misel, da bi se uprli graščaku in svojemu gospodarju!

— Čemu naj bi se tudi trudil, da bi vodil zločince v mesto, — odvrne kozški hetman — ko ga lahko tukaj na mestu obsodimo in ustelimo!

Šest kozakov z ostro nabitimi puškami naj pristopi! — poveljuje zdajci hetman. — Odpeljite obsojenca na najvišjo stopnico! Tam ga postavite!

In zopet bi bil duhovnik lahko prigovarjal, da vodi te stopnice v hišo božjo, v sveti in tihi prostor, kjer kraljujeta pravica in enakopravnost, toda božji namestnik na zemlji ni na to niti pomislil, molčal je, kajti čemu bi se zameril hetmanu in svojim predpostavljanim, saj od zabitega in tlačnega kmeta itak ni mogel ničesar pričakovati!

Natalka je planila proti Dimitriju, oviti se mu je hotela krog vratu, da bi krogla, ki bodo namenjene njemu prebile najprej njo potem pa še njega, toda preprečili so ji to namero in kozak, ki je imel v svojem sedlu privezano vrv, s katero je bil povezan Dimitrij, ji je zagrozil, da bo vzpodbodel konja in odvrlel obsojenca k stopnicam.

— Ali nisi slišal, kmet, da moraš oditi na stopnice k cerkvi, tam boš sojen, odbila ti je zadnja ura!

Dimitrij se ne gane.

Žalostno je gledal Natalko, ki je klečala v mrzlem snegu in krčevito ihtela.

— Ali ne slišiš pes! — zavpije ponovno kozak in dvigne s knuta nad njegovo glavo.

Ko pa se Dimitrij še ni ganil, da bi odšel z mesta, na katerem je stal — kajti v resnici ni slišal tega, kar so mu ukazali, ker ni videl, kaj se dogaja krog njega, kajti njegovi pogledi so bili uprti samo v ljubljeni deklico, od katere se je moral za vedno posloviti, še jo je moral gledati, da bi odnesel njeno sliko s seboj, da bi se je nagledal za vse življenje —

vzpodbode kozak svojega konja, vrv, s katero je bil Dimitrij privezan k sedlu se nategne in ga podre na tla.

In kozak je neusmiljeno vlekel nesrečnega za seboj dokler ni prisjel do lesenih stopnic.

Šele tedaj je mogel Dimitrij vstati iz snega, kozaki so pristopili in ga rešili verig.

Samo po sebi je umevno, da so bili previdni v najvišji meri, oboroženi kozaki so napravili krog njega strnjeno vrsto, pa tudi tedaj, ko je stopal Dimitrij po lesenih stopnicah proti hramu božjemu in obstal na najvišji stopnici, so se kozaki postavili pred njim v tolikšni razdalji, da bi bil beg popolnoma nemogoč.

Medtem se je postavilo šest kozakov na svoja mesta, stali so dvajset korakov oddaljeni od obsojenca, v rokah so držali nabite karabinke pripravljene in čakali so samo na mig, da bi izprožili in podrli bivšega kaplarja preobraženske garde — begunca in upornika — na tla.

Zdajci pa se duhovnik spomni, da bi moral prav za prav tudi on izvršiti tukaj svojo dolžnost.

S hinavsko skremženim obrazom se je približal hetmanu in ga prosil dovoljenja, da bi smel z obsojen-cem izmoliti zadnjo molitev, da bi Bog očistil njegovo dušo.

— Toda končaj hitro, duhovnik — mu ukaže hetman — zmrzaj hitro z njim tistih par stavkov in ga blagoslovi — ne verjamem, da mu bo grob zato bolj gorak!

Duhovnik pa se je postavil k Dimitriju, zavijal je oči in spregovoril:

— Nesrečnej, nesrečnej — zločinec, zaslužena kazen ta je doletela!

Tvoja slava ni trajala dolgo, hitro je zatemnela tvoja srečna zvezda, tako pa je tudi prav, tako se mora zgoditi vsakomur, ki se pregreši proti postavam božjim in ki se dvigne proti tistim, ki nam jih je dal za gospodarje naš presvetli car!

Iztegnil si svojo roko po premoženju svojega gospodarja, ki ti ga je car postavil za poglavarja, osnovati si nameraval razbojniško tolpo, zapeljal si druge nedolžne ljudi, ki so morali sedaj radi tebe trpeti!

Lepi grad našega dobrega gospodarja si uničil in zažgal, uničil si vse, kar se je nahajalo v njem, oskrbnika Ogaliskega si težko ranil, druge si pobil — Kajnova kri se pretaka po tvojih žilah, zakrknjen zločinec si!

Toda morda ti bo dobri oče v nebesih, ki je mil in

odpušljiv sodnik oprostil, morda te bo zopet sprejel med svoje ovčice, če se boš tukaj na svetu skesal!

Trkaj se na prsa in moli glasno:

— Oče, grešil sem!

In jaz bom molil s teboj, prosil bom Boga, da te ne bo pahnil v večno temo, v pekel, odkoder ni rešitve!

— Ne trudite se! — odvrne Dimitrij krepko. — Ne potrebujem vašega odpuščanja ne za zemljo, še manj pa za nebesa!

To kar imam povedati gori pravičnemu in velike-mu sodniku nad zvezdami, bom že sam opravil!

Že zdavnaj je videl Bog v mojo dušo in ve, da sem hotel samo to, kar je dobro in pravično, videl je, da je bila moja najtoplejša želja dvigniti svoje brate iz robstva in prahu, pomagati jim k svobodi in enakopravnosti!

— In ti nameravaš oditi odtod, ne da bi se izpo-vedal in skesal svojih grehov? — vzklikne duhovnik prestrašeno.

— Hočem da mi prihranite svoje hinavske pogle-de, duhovnik, — spregovori Dimitrij z prezirom — moje oči hočejo drugo gledati, njo, ki mi je najdražja na tem svetu!

In zopet je pogledal Dimitrij svojo Natalko, ki je stala med surovimi kozaki v neposredni bližini stopnic. Duhovnik se umakne.

Sklenil je roke in zamrmral nekaj skozi zobe o nepo-pravljivem in strašnem zločincu, kateremu je pekel s svojimi mukami zagotovljen.

— No, sedaj ne odlašajte dalje — vzklikne Dimi-trij in razširi roke — dokažite svoje junaštvo, koza-ki, in ubijte človeka, ki je neoborožen!

Že je hotel hetman dvigniti svojo sabljo, da bi dal znamenje za izvršenje eksekucije, ko je Ivan vzkliknil:

— Še trenutek, gospod hetman, če smem prositi! V navadi je, da izvrši obsojenec tud isvojo oporoko!

Vendar mora zvedeti, kaj se bo zgodilo po njegovi smrti s tistim, kar mu je najdražje na svetu!

— Kaj hočete reči s tem? — vpraša hetman. — Jaz namreč ne verjamem, da bi posedoval ta kmet kaj, kar bi imelo le količkaj vrednosti!

Motite se, dragi prijatelj — vzklikne Ivan Uhtom-ski in se škodoželjno zasmee — poglejte tam stoji njegovo najdražje na svetu in prepričan sem da ga sedaj najbolj skrbi, v čigave roke bo prišla njegova ljubica, ko bo za vedno zatisnil svoje oči in se tako za vedno poslovil od nje.

(Nadaljevanje)

žimnie. Pozorno poslušaj ravnatelj mojstra šila in kopita nobena beseda mu ne uide. Da bi si želel, da bi mu banka vnovčila srečko, da mu naj banka nakaže njegovo premoženje v Jugoslavijo ter da mu proda vozni list.

Ko je Dukič končal se je ravnateljevo lice zresnilo in s svečanostjo, ki si jo nadene svečenik pri petju "miserere" pravi Dukiču ki je sedel z odprtimi ustmi:

Dukič vprašam vas ali ste ob pamet ali kaj!

Zdi se mi da vam je glavni dobiček tako pomešan štrene, da ne veste kaj delate?! Ali nimate prav nobenega usmiljenja do vaših starih kosti ali ne veste, da v stari domovini vsak dan lahko izbruhne vojna, vojna mnogo strašnejša kot je bila poslednja! Mar Vam ni znano da so pod Avstrijo pošiljali možke do 55 leta starosti v bojne vrste, Jugoslavija pa ki bo zapletena v mnogo strahotnejšo vojno, bo morala jemati može do 60 let. Dukič, sedem dolgih let še bo visel nad vami Damoklejev meč ki vas lahko vsak hip pokonča. Dukič pamet, pamet vam pravim. Pa recimo, da bi ne prišlo do vojne. Kakor hitro naša banka nakaže vaš denar na kakšno banko v stari domovini niste

več gospodar tistega kar je vaše. Mar ne veste, da velja v stari domovini bančna zapora? Po kapljicah kakor za zdravilo vam bo banka v stari domovini izplačevala vaš v Argentini trdo prislužen denar, ničesar drugega kot krop in slano juho si boste lahko dovoljevali kar bo pomenilo vaš prezgodnji grob!

Tukaj v Argentini ostanite, tukaj uživajte sadove vašega truda in sreče. Hišo in delavnico dajte v najem, denar od glavnega dobitka pa naložite na obresti v naši banki. Vidite naša banka je od onih v Argentini ki največ delajo in največ zaslužijo, za nas ni krize temveč doba stalno naraščajočega uspeha. Glejte Dukič mi z vašim denarjem zaslužimo 16 % na leto, ali mi nismo kakor druge banke, ki svojega klienta izžemajo, mi si s klientom po bratsko delimo zaslužek. Niti komisije vam ne računamo za vnovčenje vašega glavnega dobitka.

23.750 pesov po 8% obresti vam da na leto 1.900 pesov. Ako računate, da boste hišo in delavnico lahko oddali za najmanj 60 pesov imate skoro 220 pesov na mesec! Bože mili saj jih pri vaši skromnosti porabiti ne boste mogli. Seveda ko opustite dreto, kladvo, šilo in kopito se boste morali privaditi malo bolj gospodskemu življenju, kak bi rekel smatrati se morate za rentirja. Takole vsak dan po kosilu 2 uri sieste se vam bo prileglo, potem malo v kavarno ali kinematograf, lepe s srebrom ali zlatom okovane sprehajalne palice vam bo treba, pa še na eno ne smete pozabiti, na braziljanske cigare, one iz Bahije, ki jih pušim jaz in ki so debele kot kranjske klobase. Pamet Dukič pamet! Pa isto o ženskah si izbijte iz glave, mar si bodete pri 53 letih natovarjali ženo in otroke, da vam poženó kar ste si v mnogih letih pristradali in kar vam je naklonila sreča? Če hočete ženske, z menoj pojdite ob nedeljah v Tigre, tam imam jaz jahto, in spoznali boste ženske kot breskvine cvet. Potem pa varnost, Dukič, na varnost ne pozabite. Zavest,

da imate naložen vaš denar v našem zavodu, vas bo zazibala vsako noč v blažilen sen!"

Ko je odhajal Dukič iz banke mu je bilo kot onemu, orientalcu, ki je pokadil dozo opojnega opija. "Ti stara buča ti, da ti je šele ta človek moral oči odpreti; hvala Bogu saj ni bilo prepozno", je premišljeval potujoč domov.

Tri dni po tem obisku je banka izročila čevljarju hranilno knjižico glasečo se na 23.750 pesov.

Naš dobri Jovo je vse storil kakor mu je bilo nasvetovano. Na življenje rentirja se je kaj kmalu privadil, samo one braziljanske cigare, po en peso komad, ki jih je pušil gospod bančni ravnatelj so mu bile predrage. Zadovoljil se je z viržinkami, ki jih v Argentini imenujemo "toscanos". Celo na čitanje časopisov se je privadil, ki jih je poprej omaloval, ževal vsled prezaposlenosti.

Medtem se je luna šestkrat spremenila. Jesen je prihajala v deželo. Nekega večera si naš čestiti Jovo kupi "La Razón" in tam je stalo na prvi strani z debelimi črkami:

VELIK BANČNI POLOM

Banco Comercial del Rio de la Plata propadla. 23 milijonov hranilnih vlog splavalo po vodi. Glavna ravnateljka pobegnila.

Med temi 23 milijoni hranilnih vlog je bilo tudi 23.750 pesov Jove Dukiča. Nikdar jih ni in jih ne bo videl.

Gospar Jova se je vrnil zopet k šilu in kopitu in veselo udarja kladivo svoj "klip klop" da odmeva po celi okolici. Le kedar ga prime domotožje in se domisli svoje Jelisave, ki jo je ostavil pred 24 leti takrat se mu zasolzi oko in iz grla se mu izviije ona banatska:

"Oj devojkó što me moriš,
da mi vrata ne otvoriš!"
"Ja bi tebi otvorila
kad bi majka ne branila."

(Nadaljevanje)

Naučite se dobro in elegantno plesati Tango, Fox-Trot, Valček, Ranchera, Paso-Doble, Rumba, La Cucaracha. Z nekoliko vajami z specialistom za začetnike profesorjem Lewicki, boste postal perfektni plesalec. Garantirani ekonomični tečaji za oba spola. Specialni saloni za začetnike. Vsak dan in ob nedeljah od 10 do 24 ure.

SAN MARTIN 418

Vstopite brez zvoniti

Krojačnica MOZETIČ

Cenjenim rojakom sporočam, da sem dobil poletne vzorce. Delo prvovrstno, cene zmerne, blago trpežno.

Se priporoča

Sebastijan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025

BUENOS AIRES
(PATERNAL)

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKEV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialistka v ŽENSKIH IN OTROŠKIH BOLEZNIH, z mnogoletno prakso, KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE

Klinika general. Jetika, sree, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopija, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rdeča itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršnekoletni bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnik specialista računamo \$ 3.—

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

Ing. O. Jekovec,
Buenos Aires

SOCIJALNA STRAN BOJA Z RAKOM

(Dopis "Slov. Tedniku")

V.

BOJ Z RAKOM IN VZAJEMNA SAMO-POMOČNA DRUŠTVA

V dosedanjih izvajanjih smo videli, da rak ni samo "zasebna stvar" dotičnega bolnika. Že naravnost kot poklicna bolezen ima svoje korenine v društvenih, socialnih razmerah. Ravno tako pa v svojih drugih oblikah, ki so posledica takozvanega socialnega ambijenta, kjer ne bi bil neobhodno zlo, če bi bili dotičniki boljše podučeni o njegovi ozdravljivosti v prvih začetkih in o njegovih nevarnostih, kadar je zastaran.

Iz tega sledi, da moramo pri boju z rakom vpoštevati dva činitelja:

gospodarsko nujnost, kateri se more posameznik izogniti samo deloma: če delavec izpostavljen na primer nevarnosti solnčnega raka ali raka vsled tobakovega dima, in poučen o tej nevarnosti, poskuša spremeniti svoje mesto;

zdravstveno možnost, kadar dotičnik opozorjen na nevarnost neprimerne prehrane, ki je večinoma dražja kot primerna, skuša da se hrani enostavnejše.

S tem prihajamo s polja vprašanja raka kot izrecno poklicne bolezni in s širšega polja vprašanja raka kot posledice socialnega ambijenta na ono polje, kjer morejo izselenci, med katerimi pobira v Argentini rak 2/3 vseh svojih žrtev, na polje praktične samoobrambe potom njihovih društev vzajemne samopomoči.

Smer tega samoobrambenega delovanja nam določa čisto jasno značaj raka: da je ozdravljiv v začetku. V tem obziru nam g. prof. dr. Roffo daje tako natančno navodilo, da ne more biti natančnejše:

Rak v prvih začetkih je s pomočjo novodobnih sredstev ozdravljiv, vsako pravočasno zdravljenje raka pomeni rešitev človeškega življenja, a vsako zanemarjanje v tem obziru pomeni neodpušljivo in grešno nemarnost.

Boj z rakom ima torej izrazito socialen, družaben, značaj. Koliko je posameznih Slovencev, ki imajo sploh kaj pojma o tem vprašanju? Preklicano malo. Dočim je za uspešen boj z rakom potrebno, da zve zanje čim večje število, a da se vsem tem omogoči, da se znajo varovati in pravočasno zdraviti.

Z drugimi besedami: za uspešen boj z rakom je potrebno sodelovanje vseh naših izseljenkih časopisov brez razlike, in vseh naših izseljenkih društev brez razlike.

Naloga časopisov je, da neprestano opozarjajo svoje čitatelje na to nevarnost, a naloga društev, da člane neprestano poučujejo, kam da se imajo zateči v slučaju bolezni, da ne zapadejo v roke nevednih ali brezvestnih mazačev.

"Slovenski Tednik" vrši z objavljanjem teh člankov svojo socialno dolžnost. Enako jo vrši "Duhovno Življenje" s svojimi bogato ilustriranimi članki o raku, a temu našemu delu za resničen dobrobit izseljenih Slovencev pri-

družil se je spontano tudi "Novi List" s svojim člankom o raku, od dr. Derganca.

Slovenec nam more služiti samo na čast, da smo se našli kot bratje na tem za naš izseljeni narod tako važnem polju, vsi 'brez razlike vere in plemena'.

Naj nas vse še v bodoče druži nauk resnega argentinskega učenjaka prof. dr. Roffa da "pravočasno zdravljenje raka pomeni rešitev človeškega življenja".

Razven časopisnega delovanja na polju obveščanja čitateljev o vprašanju raka pa prihaja v poštev še važno realno vprašanje o zdravljenju raka dokler je še čas.

V tem obziru pa čaka še važna naloga naša bodoča društva vzajemne samopomoči.

Ni dosti samo opozarjati čitatelje po časopisih na to vprašanje. Oni morajo vedeti tudi, kam se imajo zateči v slučaju potrebe, in morajo biti v stanni, da to tudi naredijo.

"Ljudi smo ljudi" je dejal čisto dobro svoj čas Lupis Vukič. Vsi imamo poleg dobrih lastnosti tudi svoje napake in napakice. A ena teh napak je udobnost. "Danes nimam časa, jutri je še tudi čas." Ta vzdih je najboljši zaveznik raka. Ker takšen "jutri" more pomeniti usodni "prepozno".

Če pride torej do osnovitve kakšnega posebnega slovenskega društva vzajemne pomoči, tedaj bo to moralo, če bo hotelo vršiti resnično samopomočno nalogo, pleg stalih točk svjega

prgrama, staviti v pravila čisto jasen in določen pogoj:

Vsi člani, posebno oni čez 40 let, so obvezani, da gredo vsakega pol leta na pregled v dr. Roffov zavod, pregled, ki je popolnoma brezplačen, a kar je glavno, ki se obavi na izključno zdravstveno-socialnem temelju: ne honorar, temveč dobro strankino zdravstveno stanje je njegov izključen namen.

Poleg tega neposrednega delovanja tu v Buenos Airesu pride v poštev delo v korist onih naših ljudi, ki so zunaj po kampu. V tem obziru ne moremo naravnost pomagati, kadar se gre za velike stroške potovanja v Buenos Aires na pregled v dr. Roffov zavod.

Toda mogli bomo sodelovati s tem, da bomo pazno sledili razvitek delovanja že omenjenega društva "Moška zveza za boj z rakom", ki si je stavila za nalogo, da v razmerju, kot bodo dovoljevala zbrana denarna sredstva, postavi širrom Argentine celo mrežo podružnic, dispensarijev, za ugotovitev raka in po možnosti ustanovitev podružnic dr. Roffovega zavoda za zdravljenje, ne da bi bilo bolniku treba podvzeti 1000 ali še več kilometrov dolgo pot v Buenos Aires.

Druga naloga naše samopomočne organizacije bo torej, da stopi v zvezo z omenjenim društvom, čim se njegovo delovanje razvije kot je zgoraj rečeno.

(Dalje prihodnjič.)

ROJAKI

Poslužujte se vedno in povsod podjetij in tvrdk. ki oglašujejo v Slov. Tedniku.

Sklicujoč se na naše glasilu boste sigurno dobro in točno postreženi.

S tem koristite samim sebi in listu obenem.

Quilmes Cristal
Quilmes Bock
elaboradas con las mejores materias primas: lupulo fino y pura malta argentina
botellas de Un litro
especial para familias.

INSTITUTO MEDICO
INTERNACIONAL

BRASIL 923

BLENORAGIA in njene posledice

SIFILIS - Kri, Živčne bolezni, Srce, Pljuča in Notranje bolezni na splošno

Najstarejši zavod katerega vodi njegov lastnik

DR. D. S T I G O L

Sprejema od 9 do 12 in od 15 do 21

PRIMORSKE VESTI

OBSODBE ZARADI "NEDOSTOJNEGA GOVORA PROTI NACIJI"

Pred goriškim sodiščem je bil obsojen Anton Sokol, doma iz Gorice, po poklicu mehanik, star 45 let, ker je v neki gostilni izvršil "uporniško dejanje, izgovarjajoč nedostojnosti proti naciji". Dobil je 3 mesece zapora in mora plačati vse sodne stroške.

OBSODBE ZARADI TIHOTAPSTVA

Ker so pritihotapili iz Jugoslavije nekaj živeža in tobaka in ker so prekoračili mejo brez potnega lista sta bila obsojena pred goriškim sodiščem Franc Drole, star 32 let in Franc Torkar, star 27 let, doma iz Grahovega vsak na tri leta in 3 mesece ječe in na 2650 lir denarne kazni, 15-letni Beguš Peter iz Grahovega, ki je bil sojen z imenovanimi, je bil zaradi mladoletnosti oproščen.

V Ponte San Pietro (Bergamo) je nastal konflikt med odhajajočimi vojaki in delavci: en vojak, oče štirih otrok se je vrgel v vodo.

Vojak poroča iz Afrike in pravi: vstati moramo ob 5 uri zjutraj, dobimo nekoli slabe kave; nato imamo vaje in moramo prehoditi 30 do 40 km dnevno; za kosilo dobimo košček mesa in nekaj juhe, zvečer riž in juho. Spimo na tleh, a skoro vsako noč trobijo alarm in moramo zopet v teku napraviti 10—15 km.

DUHOVNIŠKE VESTI

Novo mašo je pel v Šempetru na Krasu 7. julija č. g. Anton Požar, na Proseku pa isti dan č. g. Jože Milič.

ARETIRANI DOLGAN KAREL IZPUŠČEN IZ ZAPORA

Št. Peter na Krasu, avgusta 1935. — V zadnji številki našega lista smo prinesli vest, da je bil Dolgan Karel iz Košane aretiran na poti k poljskemu delu. Odveden je bil v težaške zapore, ker so ugotovili, da je nedolžen in ga kmalu izpustili. Vest popravljamo v toliko, da

ja aretirani Dolgan Matičkov iz Stare Sušice pri Košane in ne iz Košane.

ARETACIJA ŠESTIH KMETOV

Št. Peter na Krasu, avgusta 1935. — Iz Nandanjega sela poročajo, da so vo pondeljek dne 29. pretečenega meseca šli kmetje na delo v neko oddaljeno senožet. Na poti so jih dobili miličniki in so vse skupaj artirali in dopeljali v zapore, vendar pa so jih kmalu nato izpustili. Vzroki aretacije niso znani.

STIRI MESECE V ZAPOR KER JE IMEL STARO PUŠKO

Filip Vončina, star 43 let iz Spodnje Tribušice, je bil obsojen pred goriškim sodiščem na 4 mesece zapora in povračilo vseh stroškov, ker je imel doma brez dovoljenja staro avstrijsko puško.

KER JE "UKRADEL" GRANATO

Na 400 lir denarni kazni je bil pogojno kaznovan v Gorici, kar se mu ne bo vpisalo v kazenski list, 22-letni Alojz Drufovka iz Pevme, ker se je pred časom polastil v gozdu pri Grojni, ki je last goriške občine, granate kalibra 149, katera je ostala v zemlji še od svetovne vojne.

DOVAŽANJE VOJNEGA MATERIALA

Tolmin, avgusta 1935. — Iz Pologa vozijo dnevno vojni material v obmejni pas pod Bogatin. Zlasti zadnje čase pa prevažajo ogromne železne plošče težke po 8 q. Pri prevažanju tega materiala se poslužujejo tudi vzpenjače, ki je v obratu ves dan. Za obsežen obmejne utrdbe za Bogatinom in sosednjimi hribi so speljali v ta pas že nad 3000 q cementa.

OBMENJE POSTOJANKE JAVNE VARNOSTI POJAČUJEJO

Hotedersica, julija 1935. — Poleg novo ustanovljene karabinerske postaje v Godoviču, so tamkajšnjo postojanko miličnikov ojačili za več mož. Vsi obmejni kraji so močno zastraženi, zlasti pa oni predeli, kjer se utrjuje meja in bližnja okolica.

Reka, avgusta 1935. — Naš list je že večkrat prinesel žalostne vesti o razmerah v italijanskih kolonijah vzh. Afrike in o žrtvah, ki jih zahteva tamkajšnje podnebje in razmere. Le malo kateri izmed naših mladeničev je toliko odporen, da bo vzdržal. Večina bo podlegla ali smrti ali kar je še hujše: neozdravljivim boleznim, ki neusmiljeno razsajajo med našimi. To nam dokazuje veliko število mrtvih, zlasti pa bolnih, ki se vračajo domov. Sicer je vsem onim ki so se vrnili, strogo prepovedano dati vsakošno, tudi najmanjšo pojasnilo o razmerah, dogodkih in življenju v kolonijah. Ni potrebno, da o tem govorijo, kajti dovolj pove že sam pogled na njihove blede in izmučene obraze. Odšli so krepki, zdravi, kljub temu, da pri nas niso razmere rožnate in da se v naših kmečkih družinah večji del v letu bojujejo z pomanjkanjem. Vračajo se pa popolnoma strti: duševno in telesno. Zato se ne smemo čuditi njihovim izjavam: "Če bi me še enkrat poklicali bi raje prijel za revolver in se ustrelil" drugi zopet "Dvajset centezimov bom že dobil, da si kupim vrv, in se obesim" itd. Pred kratkim je prišla vest, da je neki mladenič iz Male Bukovice podlegel bolezni, dalje, da se je vrnil neki mladenič doma iz Topolea ves bolan in uničen ter neki drugi z Prema z močno srčno napako. To so tri žrtve iz bistrške okolice, zgleda pa da bodo tem sledili še številni slučaj.

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — MATERNICA — JAJČNIK — PREZGODNJA ALI ZAKASNJENA PERIODA — BELI TOK — NOTRANJE BOLEZNI ŽELODEC IN DROBOVJE — GONOREJA, MEHUR, OBISTI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI

Kliei na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 — Sprejema od 3—8 sveder

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

NIZKE CENE

Ugodno tedensko in mesečno plačevanje

KLEPARSKA DELAVNICA

Napeljava vode, elektrike in gasa. (ploméría, cinguería, calefacción, electricidad, hojalatería mecánica).

IVAN KOŠUTA in DRUG

Se priporoča

Cucha Cucha 2601 U. T. 59-2561
Buenos Aires

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom. Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije - Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINI

SPOLNE (606-914)

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

Carska Rusija in ustvaritev Jugoslavije

Ruski emigrantski list "Vozrođenje", ki izhaja v Parizu, je 28. maja t. l. objavil zanimiv članek, kako si je carska vlada ob početku svetovne vojne zamišljala razdelitev bivše Avstrije. Ruski zunanji minister Sazonov je v septembru mesecu, leta 1914, predložil zaveznikom vladam načrt za izpremenitev mej v Evropi, ki je tak, da če bi se bil izvedel, ne bi bilo danes Jugoslavije. Po tem načrtu naj bi se bivaša Avstrija razdelila takole: I. V Avstrijo, ki bi obsegala vse habsburške dedne dežele, torej tudi Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko. (O kakih Slovencih Sazonov niti pojma ni imel.) II. V kraljestvo Češko, s Češko, (brez nemškega dela), Moravsko in delom Slovaške. III. V kraljevino Ogrsko, ki bi obsegala vse dežele ogrske krone, torej tudi Hrvatsko, Slavonijo in Reko. Glede Erdelja naj bi se pa spora razumela z Rumunijo.

Srbija naj bi dobila Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in severni del Albanije.

Grčiji bi se priznala južna Albanija, brez Valone, ki bi pripadla Italiji.

Bolgariji bi se dala kompenzacija v Makedoniji.

Da niso valovi revolucije leta 1917 odplavili carske vlade, bi bil ta načrt najbrže izveden in danes bi imeli mesto današnje Jugoslavije, za polovico manjšo Veliko-Srbijo. Carska Rusija ne bi bila pristala na popolno uničenje Avstro-Ogrske že radi močnih germanofilskih vplivov v svoji vladi in ker je Avstrijo rabila za politične intrige in za izigravanje zdaj proti tej, zdaj proti drugi velesili. Tudi iz dinastične solidarnosti so bili Romanovci proti likvidaciji Habsburgovcev. Pri pogajanjih z Italijo je Rusija mirne duše pristala na to, da si Italija za svoje usluge vzame najlepše kose naših dežel. Baron Nolde v tedanjem carskem zunanjem ministrstvu je uradno izjavil, da za Rusijo jugoslovansko vprašanje ne obstoji. Carska vlada je tudi večkrat dala razumeti, da ne želi, da bi se katoliški Hrvati in Slovenci družili s pravoslavnimi Srbi, ker bi to na slednje lahko vplivalo. Petrograjsko "Novoje Vremja"

je takrat pisalo: "Združitev Srbov in Hrvatov bi bila največja budalost". Takratna ruska družba se za naše težnje ni brigala in redki so bili oni, ki so o eksistenci Hrvatov in Slovencev sploh kaj vedeli. V novembru 1916 je bil v ruskih listih objavljen daljši članek nekega M. Pervuhina, ruskega dopisnika v Rimu, ki v njem opisuje svoje vtise s soške fronte. Najprvo se čudi, da je v teh "čisto italijanskih krajih" toliko slovansko zvenečih imen kakor: Gorica, Sveta gora, Črni hrib, Temnica, Nadložem itd. in prihaja do zaključka: "v davni dobi so pljuskali do sem burni valovi mogčnega slovanskega morja in so se tu ob teh pečinah razbijali. Kot spomin na to davno dobo so ostala ta imena in tu in tam mala jezera nekdanjega slovansva, vraščena v italijansko maso". Pisec toči solze nad tem, da je vedna trdno italijanska Gorizia pri zadnjem ljudskem štetju bila že skoraj v manjšini. Ta surovo slovanski pritisk porpešuje Avstrija, da bi izrinila prvotno italijansko prebivalstvo, ki pod njim silno trpi. Trst na primer je danes že čisto italijanski, če pa bo šlo tako naprej, je pa tudi on v neravnosti. Tako piše ruski dopisnik o našem Primorju. Nato opisuje divjo hrabrost in fanatizem tirolskih Nemcev in Madžarov, s katerim se imajo boriti Italijani na tej fronti. Da so to fronto držali največ Slovani, predvsem Jugoslovani, tega plemeniti Rus seveda ni vedel, tembolj so pa vedeli Italijani sami.

Navedel sem to, ker je značilno, da niti ruski novinarji o Jugoslovanih niso bili bolje poučeni, še manj pa seveda diplomati in ostalo izobraženstvo. Znana jim je bila le Srbija, Bolgarija in Črna gora, a že to samo po imenu. Morala je priti ruska revolucija, da je odkrila Rusom zaveso pred jugoslovanskim vprašanjem. V kabinetu Miljukova so že začeli razumevati, kake težnje imamo, a niso za nas imeli časa. Šele druga ruska revolucija je vrgla v svet geslo o samoodločbi narodov in od takrat se Rusi z večjim razumevanjem zanimajo za tako vprašanja, koder se pojavljajo. To geslo samoodločbe je imelo svoj vpliv tudi na redakcijo Wilsonovih točk in na končno oblikovanje Jugoslavije. Kdor tega ne verjame, naj čita knjigo Hermana Wendla: "Der Kampf der Südslawen um Freiheit und Einheit"; dr. Nikola Stojadinovića knjigo: "Jugoslovanski odbor" in druge.

Ali smo na na vse to že pozabili, ali pa o vsem tem sploh nismo nikdar razmišljali. Drugače si raznih pojavov v našem javnem življenju ne moremo razlagati. Zdi se, kakor da bi senca nesrečnega ruskega carizma še danes lebдела nad našo zemljo in nam zastirala razgled v bodočnost pa tudi v realno sedanost. — T. M.

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in **FELIKS FALICOV**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,

lepo sliko v harvah

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje **MARKO RADALJ**

F. Quiroga 1275 in 1407

DOCK SUD

VREDNOST DENARJA

100 lir	30.41
100 dinarjev	7.88
100 franc. frankov	24.61
100 dolarjev	373.35
1 funt šterling	18.44

GRAN CLINICA

"CONSTITUCION"

Zastopana po profesorjih specializiranih v najznamenitejših zdraviliščih v Evropi nastavljenih nalašč za zdravljenje slovenske kolektivite.

Moderne razkuževalnice veneričnih bolezni
BLÉNORAGIA zastarela in kronična, naglo in garantirano ozdravljenje.

SIFILIS v vseh svojih stopnjah, moderno zdravljenje.

ENFER-KRI IN KOŽA; — izpahljaji, Ezeze, izpadanje las.

SPOLNA ŠIBKOST (impotencia).

SRCE, pljuča, kašelj, naglo hujšanje.

ŽELODEC težko prebavljanje, črevesje.

GRLO, nos, ušesa, žarki X, diatermija.

REVMATIZEM, Hemoroides, nervoznost.

Rezervirani konsultoriji za ženske, neredno perilo, nosečnost in porodi.

Preiščite se potem naših zdravnikov, da boste dognali njih sposobnost in njih zdravljenje z garancijo za Vaše hitro ozdravljenje.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 40.—
tedensko \$ 5.—

PREGLED IN ANALIZE
BREZPLAČNO

Od 9 do 12; ob nedeljah
in praznikih od 19—12.

BDO DE IRIGOYEN 1548 PLAZA CONSTITUCION

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciccarelliju.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, nadiha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, razširjeni, kislino, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnik, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

Plaza Once - Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE